

С Т А Н О В И Щ Е

От: проф. д-р *Таня Петрова Парушева*
УНСС, катедра „Икономика на туризма“
Научна специалност „Икономика и управление (глобализация в туризма)“

Относно: дисертационен труд за присъждане на научна степен
„доктор на науките“ по научна специалност *„Икономика и организация на труда“* в УНСС.

Автор на дисертационния труд: *Евгени Георгиев Евгениев*
доцент, доктор по икономика
УНСС, катедра „Човешки ресурси и социална защита“

Тема на дисертационния труд: *„Организация на трудовата дейност (състояние, проблеми, перспективи)“*

Основание за представяне на становището: участие в състава на научното жури по защита на дисертационния труд съгласно Заповед № 866/05.04.2019 г. на Ректора на УНСС.

1. Информация за дисертанта

Дисертантът е представил за обсъждане дисертационния си труд в катедра „Човешки ресурси и социална защита“ към *Общикономически факултет* на УНСС, съгласно чл. 39 от ППЗРАСРБ. Разкриването на процедурата по защита на дисертационния труд е извършено на основание *решения на КС на катедра „Човешки ресурси и социална защита“* (Протокол № 4/22.03.2019 г.) и на *ФС на Общикономически факултет* (Протокол № 3/02.04.2019 г.) при УНСС.

2. Кратка характеристика на представения дисертационен труд

Представеният за становище дисертационен труд на доц. д-р *Евгени Георгиев Евгениев*, авторефератът и научните публикации, свързани с дисертационния труд са резултат от самостоятелно научно изследване.

Разработката е в **обем** от 236 стандартни страници. **Структурата** на дисертационния труд е издържана в духа на добре обоснована логика, последователност и връзка между третираните проблеми. Състои се от увод (5 стр.), изложение в шест глави (170 стр.), заключение (2 стр.), четири приложения (47 стр.) и използвана литература (6 стр.).

Аргументирано и убедително е открито **актуалността** на изследваната проблематика. Посочва се, че организацията на трудовата дейност и нейното усъвършенстване е едно от рационалните средства за адаптирането към новите условия на труд и живот.

Целта на дисертационния труд е ясно и точно дефинирана: „да установи състоянието и проблемите на организацията на трудовата дейност на съвременния етап на социално-икономическото развитие на страната и на тази основа, да посочи възможностите за нейното подобряване”. Постигането на формулираната цел е осъществено, чрез решаването на шест конкретни **изследователски задачи**.

Правилно са разграничени **обектът** на изследване – „организацията на трудовата дейност в България на съвременния етап от социално-икономическото развитие на страната” и **предметът** на изследване – „същностните елементи на трудовата дейност и нейната организация и съгласуването им с цялостната организационна дейност на предприятието, както и предизвикателствата на тяхното развитие”.

Подходящ е начинът, по който е конструирана **изследователската теза** в дисертационния труд. Посочени са източниците на **информация**.

Коректно са дефинирани възприетите три **ограничителни условия**. Те акцентират върху приоритетните за целите на изследването ракурси.

Използваният библиографски апарат включва 76 заглавия, от които 62 на кирилица и 14 на латиница, в т.ч. 5 нормативни акта (4 на български и 1 на френски език). Авторът показва **много добро познаване** на идеите и концепциите на български и чуждестранни автори по изследваните проблеми и успешно ги интерпретира. Литературните източници са ползвани **добросъвестно и коректно**.

В **обобщение**, можем да направим извода, че теоретичната рамка, представена от доц. д-р Евгени Евгениев в увода на дисертационния труд, правилно обосновава необходимостта от проучване на основните аспекти и проблеми на **организацията на трудовата дейност**. Тя представлява здрав фундамент за концептуалното изследване на състоянието, проблемите и перспективите на организацията на трудовата дейност.

3. Оценка на получените научни и научно-приложни резултати

Съдържанието на дисертационния труд свидетелства, че доц. д-р Евгени Евгениев е реализирал **задълбочено научно изследване** и много добро **практическо доказателство** на авторовите цел и задачи. **Стилът** е стегнат и точен. Текстът е написан на разбираем **научен език**.

Основните научни и научноприложни резултати, постигнати в дисертационния труд, могат да бъдат систематизирани, както следва:

- Задълбочено са анализирани и представени някои общи и отличителни същностни характеристики на понятията „труд” и „трудова дейност”. Разгледани са видовете трудова дейност, използвани в българското законодателство и социалната практика. Открити са новите реалности и промените в трудовата дейност. Предложен е примерен модел за адаптирането на предприятието към промените. Посочени са характерните черти на съвременната трудова дейност.

- Вниманието е фокусирано върху същността и значението на организацията на трудовата дейност. Представена е организационната дейност на предприятието и основните дейности по четири направления. Дискутирани са основните общи и специфични принципи на организацията на трудовата дейност. Специално място е отделено на предприятието като основна територия на организацията на трудовата дейност. Посочени са основните видове предприятия по значими признаци за тяхната класификация. Акцент е поставен върху трудовия процес като основен обект на организацията на трудовата дейност. Схематично са представени основните видове работи по организиране на трудовата дейност в предприятието и връзките между тях.

- Изтъкнато е наличието на специализирана литература, методическа и нормативна база, свързани с новите промени и предизвикателства пред организацията на труда. Анализирани и обогатени са дейностите по осем направления за организация на трудовия процес в предприятието. Задълбочено са разгледани основните връзки на организацията на трудовия процес с другите части на организационната дейност в предприятието.

- Формулирано е авторово определение за условията на труд. Подобряването на условията на труд в предприятията е разгледано през три периода. Осигуряването на здравословни и безопасни условия на труд е представено като основно направление в дейността по подобряване условията на труд в предприятията.

- Специално място е отделено на Стратегията на Европейския съюз за здравословни и безопасни условия на труд и нейното приложение в

България. Вниманието е фокусирано върху три нови и значими предизвикателства, свързани с условията на труд.

- Изследователският интерес е насочен към същността и особеностите на социалното партньорство. Проследено е развитието на социалното партньорство в България през четири периода. Анализирани са резултатите от проведено от автора социологическо проучване в 14 предприятия. Посочени са възможностите за използване на колективното трудово договаряне при организацията на трудовата дейност в три направления.

- Специален акцент е поставен на извършения задълбочен анализ и експертна оценка на демографските и макроикономическите тенденции, свързани с развитието на трудовата дейност и нейната организация. Авторът откроява пет основни предизвикателства пред трудовата дейност през следващите години. Съществено място е отделено на възможностите и перспективите за развитието на трудовата дейност и нейната организация. Обоснована е необходимостта от наличие на Национална стратегия за развитие на страната.

Използваната **методология** в дисертационния труд включва три основни метода – метода на експертните оценки, статистическия и социологическия методи. Възприетите в увода **ограничения на изследването**, са спазени.

В **обобщение**, откроените научни и научноприложни **резултати** в разработката дават основание за извода, че целта на дисертационния труд е **постигната**, а изследователските задачи са **изпълнени**. Изследователската теза е **доказана**.

Дисертационният труд съответства на изискванията на чл. 12, ал. 3 и 4 на Закона за развитие на академичния състав в Република България.

4. Оценка на научните и научно-приложни приноси

Доц. д-р Евгени Евгениев **правилно е формулирал приносите** в дисертационния труд. Представената справка за приносите оценяваме като коректна и реално отразяваща постигнатите резултати.

По наше мнение, в дисертационния труд ясно се открояват следните **научни и научно-приложни приноси**:

1. Формулирани са общи и отличителни същностни характеристики на понятията „труд” и „трудова дейност”. Направена е класификация на видовете трудова дейност. Идентифицирани са основните характерни черти на съвременната трудова дейност.

2. Предложен е примерен модел за адаптиране на предприятията към промените в трудовата дейност.

3. Проучени са организационната дейност на предприятието, основните дейности и връзките между тях в четири направления. Установен е двойственият характер на същността и съдържанието на организацията на трудовата дейност.

4. Формулирана е авторова дефиниция за понятието „условия на труд”. Проучени са новите предизвикателства и са дефинирани насоки и предложения за организацията на трудовата дейност.

5. Изследвано е социалното партньорство като средство за подобряване организацията на трудовата дейност. Систематизирани са конкретни предложения за подобряване на работата, въз основа на резултатите от проведено социологическо проучване.

6. Формулирани са съвременните предизвикателства, възможности и перспективи за развитие на организацията на трудовата дейност, на базата на анализа на основните демографски и макроикономически тенденции.

5. Оценка на публикациите по дисертацията

Доц. д-р Евгени Евгениев има **6 самостоятелни научни публикации**, пряко свързани с тематиката на дисертационния труд, в т.ч. **1 монография, 3 научни статии и 2 научни доклада**. Те са публикувани в реномирани издателства.

В **обобщение**, можем да направим извода, че публикациите на доц. д-р Евгени Евгениев са **представителни** и осигуряват достатъчно **разпространение на резултатите** от изследването сред академичната общност и заинтересованите среди от бизнеса.

6. Оценка на автореферата

Авторефератът е в обем от 73 страници. Той кореспондира с дисертационния труд и достоверно представя в синтезиран вид обхвата и резултатите от изследването.

7. Критични бележки, препоръки и въпроси

Професионалната компетентност на автора не дава основание за критични бележки по дисертационния труд. Бих си позволила да препоръчам, в нови бъдещи изследвания доц. д-р Евгени Евгениев да фокусира вниманието си върху изследването на промените в труда и трудовата дейност, предизвикани от Четвъртата индустриална революция.

Изследваната проблематика поражда следния въпрос:

1. Как тълкувате твърдението, че произтичащите промени от Четвъртата индустриална революция принуждават фирмите да заменят труда с капитал?

8. Заключение

С пълна убеденост давам **положителна оценка** на дисертационния труд на тема „Организация на трудовата дейност (състояние, проблеми, перспективи)”, с автор доц. д-р Евгени Евгениев. Потвърждавам, че той **съответства на изискванията** на Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ) – чл. 12, ал. 3 и 4, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ – чл. 37, ал. 1 и 2, и Правилника за организацията и провеждането на конкурси за придобиване на научната степен „доктор на науките” в УНСС – чл. 5, ал. 3, т. 1 и 2.

Дисертационният труд съдържа теоретични обобщения и решения на големи научни и научно-приложни проблеми, които съответстват на съвременните постижения и представляват значителен и оригинален принос в науката за **организацията на трудовата дейност**. Той е изготвен самостоятелно и не повтаря темата и съдържанието на дисертационния труд, представен за придобиване на образователната и научна степен „доктор”.

Кандидатът за придобиване на научната степен „доктор на науките” **превишава минималните национални изисквания** по чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ. Анализът на справка за изпълнение на минималните изисквани точки по групи показатели за научна степен „доктор на науките” показва, че при изискуем минимален брой точки – 350, доц. д-р Евгени Евгениев е реализирал 660 точки, общо по показателите А, Б, Г и Д.

Ясно заявявам своето **положително становище** и предлагам на уважаемите членове на Научното жури, да вземат решение **ЗА** присъждането на научната степен „доктор на науките” на **доц. д-р ЕВГЕНИ ГЕОРГИЕВ ЕВГЕНИЕВ** в област на висшето образование 3. „Социални, стопански и правни науки”, професионално направление 3.8. „Икономика”, научна специалност „Икономика и организация на труда”.

София,
08.05.2019 г.

Член на научното жури:

(проф. д-р Таня Парушева)

T H E S T U T E S

From: Prof. Dr. Tanya Petrova Parusheva
UNWE, Department of Economics of Tourism
Scientific specialty "Economy and Management
(Globalization in Tourism)"

Concerning: dissertation work for awarding a degree "Doctor of Sciences" under the specialty "Economics and Labor Organization" at UNWE.

Author of the dissertation: Evgeni Georgiev Evgeniev
Associate Professor, Doctor of Economics
UNWE, Department of Human Resources and Social Protection

Thesis theme: "Organization of labor activity (state, problems, perspectives)"

Reason for submission of the opinion: participation in the scientific jury for the protection of the thesis according to Order No. 866 / 05.04.2019 of the Rector of UNWE.

1. Information for the dissertant

The dissertant presented for his thesis his dissertation at the Department of Human Resources and Social Protection at the Faculty of Economics, University of National and World Economy under Art. 39 of the PPPARRPB. The disclosure of the procedure for the protection of the dissertation was carried out on the basis of decisions of the Council of Ministers of the Human Resource and Social Protection Department (Protocol No. 4 / 22.03.2019) and of the Faculty of Economics of the Faculty of Economics (Protocol No. 3 / 02.04.2019 .) at UNWE.

2. Summary of the presented dissertation work

The dissertation thesis presented by Dr Evgeni Georgiev Evgeniev, the author's abstract and the scientific publications related to the dissertation are the result of independent research. The development is in a volume of 236 standard pages. The structure of the dissertation is supported in a spirit of well-founded logic, consistency and relation between the problems being treated. It consists of an introduction (5 pages), a presentation in six chapters (170 pages), a

conclusion (2 pages), four applications (47 pages) and a reference book (6 pages).

The topicality of the problem examined is convincingly and convincingly highlighted. It is pointed out that the organization of work and its improvement is one of the rational means of adapting to new working and living conditions.

The aim of the dissertation thesis is clear and precise: "to identify the state and problems of the organization of the labor activity of the contemporary stage of the socio-economic development of the country and on this basis to indicate the possibilities for its improvement". Achieving the formulated goal has been achieved by solving six specific research tasks.

The subject of research - "the organization of labor activity in Bulgaria at the present stage of the socio-economic development of the country" and the object of research - "the essential elements of the work activity and its organization and their alignment with the overall organizational activity of the enterprise as well and the challenges of their development".

The way in which the research thesis in the dissertation thesis is constructed is appropriate. The sources of information are indicated.

The three restrictive conditions adopted have been correctly defined. They emphasize the focal points for the research.

The bibliographic apparatus used includes 76 titles, of which 62 in Cyrillic and 14 in Latin, incl. 5 normative acts (4 in Bulgarian and 1 in French). The author shows very good knowledge of the ideas and concepts of Bulgarian and foreign authors on the problems studied and successfully interprets them. The literary sources are used in good faith and correctly.

In summary, we can conclude that the theoretical framework presented by Assoc. Prof Evgeniy Evgeniev in the introduction of the dissertation right justifies the necessity of studying the main aspects and problems of the organization of the work activity. It represents a solid foundation for the conceptual study of the state, the problems and the perspectives of the organization of the work activity.

3. Evaluation of the scientific and applied applied results

The content of the dissertation demonstrates that Assoc. Prof Evgeniy Evgeniev has conducted in-depth scientific research and very good practical evidence of the author's goals and tasks. The style is tight and precise. The text is written in comprehensible scientific language.

The main scientific and applied research results achieved in the dissertation thesis can be summarized as follows:

- Some general and distinctive essential characteristics of the terms "labor" and "labor activity" have been analyzed in depth. The types of labor activity used in Bulgarian legislation and social practice are examined. New realities and changes in work activity are highlighted. An exemplary model for adapting an enterprise to changes is proposed. The features of modern labor are outlined.
- Attention is focused on the nature and importance of the organization of work activity. It presents the organizational activity of the enterprise and the main activities in four directions. The main general and specific principles of the organization of labor activity are discussed. A special place is allocated to the enterprise as the main territory of the organization of labor activity. The main types of enterprises are indicated by significant signs of their classification. Emphasis is placed on the labor process as the main object of the organization of labor activity. The main types of work on organizing the work activity in the enterprise and the links between them are presented schematically.
- It is pointed out the existence of specialized literature, methodological and normative basis related to the new changes and challenges to the organization of labor. Analyzed and enriched are the activities in eight branches for organization of the labor process in the enterprise. The main links of the organization of the labor process with the other parts of the organizational activity in the enterprise are discussed in depth.
- An author definition of working conditions is formulated. Improving working conditions in enterprises has been addressed over three periods. The provision of healthy and safe working conditions is presented as the main direction in the improvement of working conditions in enterprises.
- A special place is devoted to the European Union Strategy for Health and Safety at Work and its application in Bulgaria. Attention is focused on three new and significant challenges related to working conditions.
- The research interest is focused on the nature and peculiarities of the social partnership. The development of social partnership in Bulgaria has been traced over four periods. The results of a sociological survey carried out by the author in 14 enterprises are analyzed. The possibilities of using collective bargaining in organizing the work activity in three directions are outlined.
- Special emphasis is placed on the in-depth analysis and expert evaluation of the demographic and macroeconomic trends related to the development of the work activity and its organization. The author outlines five major challenges to work in the coming years. A substantial place is devoted to the opportunities and prospects for the development of the work activity and its organization. The necessity of a National Development Strategy of the country is justified.

The methodology used in the dissertation consists of three basic methods - the method of expert assessments, the statistical and sociological methods. The limitations of the study adopted in the introduction are met.

In summary, the highlighted scientific and applied research results suggest that the goal of dissertation work has been achieved and that the research tasks are fulfilled. The research thesis has been proven.

The dissertation work complies with the requirements of Art. 12, para. 3 and 4 of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria.

4. Evaluation of scientific and applied scientific contributions

Assoc. Prof. Evgeni Evgeniev has correctly formulated the contributions to the dissertation thesis. The presented statement of contributions is assessed as accurate and realistically reflecting the results achieved.

In our opinion, the following scientific and scientific contributions are clearly visible in the dissertation:

1. General and distinctive essential characteristics of the terms "labor" and "labor activity" have been formulated. A classification of types of work was made. The main features of modern labor activity have been identified.
2. An exemplary model for adapting enterprises to changes in work activity is proposed.
3. The organizational activity of the enterprise, the main activities and the links between them in four directions were studied. The dual nature of the nature and content of the organization of the work activity is established.
4. An authored definition of the term "working conditions" is formulated. New challenges have been explored and guidelines and proposals have been defined for the organization of work.
5. Social partnership has been investigated as a means of improving the organization of work. Specific suggestions for improving work are outlined on the basis of the results of a sociological survey.
6. The modern challenges, opportunities and prospects for the development of the organization of the work activity are formulated, based on the analysis of the main demographic and macroeconomic trends.

5. Assessment of the dissertation publications

Assoc. Prof. Dr. Evgeni Evgeniev has 6 independent scientific publications, directly related to the theses of dissertation, incl. 1 monograph, 3 scientific papers and 2 scientific reports. They are published in reputable publishers.

In summary, we can conclude that the papers of Assoc. Prof Evgeniy Evgeniev are representative and provide sufficient dissemination of the results of the research among the academic community and the interested business circles.

6. Autorefer rating

The author has a volume of 73 pages. He corresponds to the dissertation and reliably presents in a synthesized form the scope and results of the research.

7. Critical remarks, recommendations and questions

The professional competence of the author does not give rise to critical remarks on dissertation work. I would have liked to recommend, in new future studies, that Dr. Evgeni Evgeniev should focus on studying the changes in labor and labor induced by the Fourth Industrial Revolution.

The problem examined raises the following question:

1. How do you interpret the statement that the resulting changes from the Fourth Industrial Revolution force companies to replace labor with capital?

8. Conclusion

I strongly believe in the dissertation work entitled "Organization of Work Activities (Status, Problems, Perspectives)", with author Evgeni Evgeniev, PhD. I confirm that it complies with the requirements of the Law on the Development of the Academic Staff in the Republic of Bulgaria (ZRARSR) - Art. 12, para. 3 and 4, the Regulations for the application of the ZERPБ - Art. 37, para. 1 and 2 and the Regulations for the Organization and Conducting of Proceedings for the Acquisition of the Doctor of Science degree at the University of National and World Economy - Art. 5, para. 3, items 1 and 2.

The dissertation thesis contains theoretical summaries and solutions of major scientific and applied problems, which correspond to the contemporary achievements and represent a significant and original contribution in the science for the organization of the work activity. It is drafted on its own and does not repeat the topic and the content of the dissertation presented for the acquisition of the educational and scientific degree "doctor".

The applicant for the academic degree "Doctor of Sciences" exceeds the minimum national requirements under Art. 2b, para. 2 and 3 of the ZRARS. The analysis of the report on the fulfillment of the minimum required points by groups of indicators for Ph.D. of Sciences shows that at a required minimum

number of points - 350, Evgeni Evgeniev has achieved 660 points, total on the indicators A, B, D and E.

I hereby declare my positive opinion and propose to the honorable members of the Scientific Jury to decide on the award of the scientific degree "Doctor of Sciences" of Assoc. Prof. Evgeni Georgiev EVGENIEV in the field of higher education 3. "Social, Economic and Legal Sciences ", Professional field 3.8. "Economics", scientific specialty "Economics and Labor Organization".

Sofia,
08.05.2019

Member of the Scientific Jury:
(Prof. Dr. Tanya Parusheva)